

Prædiken til Fastelavn

Luk. 18, 31-43

I gamle dage var fasten det tidspunkt på året, hvor man begyndte at forberede sig til påsken. Man rettede sind og tanker hen på påskens begivenheder og den kamp, Vorherre udkæmpede for at forsone Gud og mennesker. Man ransagede sig selv, erkendte sine synder og gjorde bod, og så frem til syndernes forladelse, som Vorherre vandt ved sin lidelse og død på korset. For at få tid og ro til at læse i Biblen og fordybe sig i sin tro gav man i løbet af fasten afkald på mad og forskellige fornøjelser. Derved blev man også mindet om, at mennesket ikke lever af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund. Ja, at alt det man lever af, ikke er noget, man selv kan tage, men noget man får givet.

Ved reformationen blev fasten afskaffet som praksis, og i dag kender vi den kun som navnet på den del af kirkeåret, vi nu går ind i. Men fasten er faktisk ikke forsvundet fra vort liv. Den er bare rykket ud af kirken og findes nu rundt omkring i form af sundhed og velvære, som er det store tema i dag. Det nye år er ikke mange dage gammelt, før de første slankekure bliver indledt. Vi anstrenger os for at komme af med de overflødige kilo og pålægger os selv en streng disciplin i

kampen om at forsage de søde sager og den fede mad. Nogle hyrer en diætist, der kan give personlig vejledning om den rigtige kost og hjælpe til at man kan ændre sin livsstil og få et sundere liv. Skovstier og fitnesscentre fyldes af flittige motionister, der knokler så meget, at det i nogle tilfælde ligefrem kan måle sig med det selvpineri, munkene i de middelalderlige klostre udsatte sig for, når de forsøgte at piske det onde ud af kroppen.

På internetsider tilbyder coaches og sundhedskonsulenter forskellige kure for krop og sind, hvor man gennem faste og udrensning får afgiftet sine organer og tarme, og genskabt en naturlig harmoni mellem næringsoptag og forbrænding, som det hedder. De lover en sund og revitaliseret organisme i balance, der giver mere overskud i hverdagen. Trænger man til at komme væk fra hverdagen og få en pause fra al dens stress og jag, er der mulighed for at tage på renselsesrejse til varme, eksotiske steder som Sri Lanka og Thailand. Her kan man leve livet ved swimmingpool og strand, indtage 100% økologisk kost, få daglig yogatræning af en guru og blive behandlet efter gamle indiske opskrifter, der præsenterer sig som

”videnskab om et langt, sundt og lykkeligt liv”.

På det seneste er såkaldte gentest også begyndt at vinde frem. Ved at få testet sine gener, kan man få at vide, om man bærer på en risiko for at udvikle kræft, hjertelidelser, alzheimers, gigt eller hårtab. Dermed får man mulighed for at forebygge evt. sygdomme, lægge sit liv om og tage højde for forskellige farer, så man bliver sundere og lever længere. I USA, hvor man allerede er langt fremme på det område, findes der eksempler på forældre, der får testet deres spædbørn, så de helt fra starten kan planlægge børnenes liv, og tage de nødvendige forbehold, så de kan styre børnene udenom forskellige trusler og risici. Det er en teknik, man venter sig meget af, og som man forudsiger bliver endnu mere udbredt i fremtiden, idet det bliver muligt for alle og enhver at lave sin egen gentest. Ved hjælp af hudprøver kan man få sin smartphone til at analysere ens gener, og oplyse én om, hvad man har risiko for at komme til at fejle. På den måde er der også nogle, der mener, at man fremover f.eks. kan fravælge præsidentkandidater, hvis deres gentest afslører, at de kan blive så alvorligt syge, at de vil være ude af stand til at passe et embede.

Nu er der ikke noget forkert i, at man er interesseret i at leve sundt og passe på sit helbred. Man skulle da være et skarn, hvis man ikke tænker over det, man putter i munden og på den motion, man har godt af at få. Kroppen er faktisk skabt til bevægelse og ikke til at holde sig i ro, så den forfalder. Der er heller ikke noget at sige til, hvis man frygter for at være arveligt belastet af farli-

ge sygdomme og derfor ønsker at tage nogle forholdsregler. Men som alt andet i denne verden kan sundhed også overdrives og udvikle sig til meget mere end daglig bevægelse og omtanke for kost og helbred. Den moderne dyrkelse af sundhed er jo blevet en hel religion, hvor man arbejder på at frelse sig selv fra alverdens farer for at sikre sig et langt og lykkeligt liv. Man forsøger at få den fulde kontrol over sit eget liv, så man bliver i stand til at styre uden om alle trusler og redde sig nogle ekstra år. Når man i gamle dage fastede, var det for at flytte opmærksomheden væk fra sig selv og hen på den frelse, som man kun kunne få af Gud, men i dag har vi taget frelsen i vore egne hænder og forsøger ved egen kraft at redde vort liv. Når vi giver afkald på mad og forsager de søde sager, sker det ikke for at rette tankerne væk fra os selv, men netop fordi vi tænker på os selv og den gevinst, vi regner med at opnå i form af et længere og sundere liv. Drømmen om at blive frelst og få et lykkeligt liv er slet ikke ny. Den fandtes allerede på Jesu tid, endda blandt hans egne disciple. De var overbevist om, at Jesus var kommet for at indfri deres drømme om en bedre verden og hjælpe dem til et smertefrit og godt liv. I deres øjne var Jesus den længe ventede frelser, der skulle redde dem fra nød og elendighed, fjerne deres angst og usikkerhed og fremtrylle fred, retfærdighed og harmoni, når han oprettede det Gudsrige, han havde fortalt så meget om. Derfor forstod de heller ikke, hvorfor han pludselig gav sig til at tale om den hån og lidelse, han skulle udsættes for, når de kom til Jerusalem. For disciplene var Jerusalem netop kulminatio-

nen på alt det, han havde gjort og sagt i den tid, de havde været sammen. Her skulle han endelig vise, hvem han var og hvilke guddommelige kræfter, han rådede over.

Og når han nu havde så vigtig en opgave at tage sig af, kunne han selvfølgelig heller ikke spille sin tid på en tilfældig tigger. Han havde langt mere ophøjede ting at koncentrere sig om end at lade sig sinke af en irriterende mand, der sad og råbte op i vej-kanten. Derfor havde disciplene travlt med at holde manden væk fra Jesus, så han ikke blev forstyrret i sit forehavende.

Men det underlige er faktisk, at den blinde tigger var den eneste, der kunne se, hvem Jesus var. Disciplene, der havde øjne at se med, var fuldstændig blinde. De så ikke Jesus men kun deres egen drøm om den frelse, de mente, Jesus var kommet for at opfylde. Den blinde mand derimod så krystalklart og vidste noget, de andre ikke var klar over. Nemlig at frelse ikke er at få sine drømme om et langt og lykkeligt liv realiseret, men derimod at modtage hjælp fra Gud, når man ingenting selv kan. Hvis han skulle have et liv og en fremtid, måtte det gives ham, for selv kunne han ikke tage det. Han var kommet til vejs ende med sine egne muligheder og havde kun håbet om Guds hjælp at klynge sig til. Han kunne derfor ikke andet end lægge sit liv i hænderne på Gud, der, i modsætning til ham selv, havde magten og kraften til at ændre hans vilkår. Og hvis Jesus var Guds søn, som rygten gik, måtte hans gerning vel netop være rettet mod sådan én som ham, der ingenting kunne, udover at erkende sin egen afmagt.

Det er det, Jesus kalder for tro. ”Din tro har

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

frelst dig”, sagde han til manden, for tro er netop en erkendelse af, at man ingenting kan, og derfor er henvist på at modtage alt af en andens hånd. Tro er ikke at blive udstyret med kræfter og styrke til at overkomme det umulige, så man selv kan tage affære og redde sit liv. Men det er at lægge sit liv og sin afmagt i hænderne på ham, der kan det umulige.

Når Jesus stoppede op for at hjælpe den blinde mand, var det heller ikke nogen afbrydelse af hans rejse til Jerusalem. Det var netop målet for den. Jesus havde ikke vigtigere og mere ophøjede ting at tage sig til end at hjælpe mennesker, der var nået til ende med deres egne muligheder og kun havde Gud at håbe på. Hans gerning var rettet mod de enkelte mennesker, han mødte på sin vej og ikke mod store mål, der skulle forvandle jorden til et paradys og garantere menneskers lykke.

Selvom vi ikke længere faster i vores kirkelige tradition, tager vi ikke skade af at blive mindet om, hvad fasten oprindeligt betød. I modsætning til i dag, hvor vi faster og give afkald på nogle lyster og behov for at opnå større sundhed og mere velvære, brugte man i gamle dage fasten til at flytte opmærksomheden væk fra sig selv og fordybe sig i den erkendelse, at hverken livet eller frelsen er noget, man selv kan tage, men noget man er henvist på at få. Derved fik man også blik for den store frihed, der ligger i at kunne overlade frelsen til andre. Det giver nemlig frie hænder til at tage sig af det, man virkelig kan og har mulighed for at gøre noget ved. Alle de konkrete opgaver og mennesker, som hverdagen er fuld af. Her kan vi

for alvor udrette noget og gøre en forskel ved at bruge vores energi og kræfter på at være til for hinanden.

Måske ligger den virkelige lykke slet ikke i at leve et fedtfattigt liv med masser af motion og styrketræning, testede gener og planer for, hvordan man i fremtiden undgår de farer og trusler, der kunne tænkes at forkorte livet, men derimod i at vide, at sit livs frelse kan man trygt og roligt overlade til Gud. Dermed slipper man for alle de bekymringer og evindelige spekulationer, der følger af at have taget det fulde ansvar for sit liv, og dermed også opgaven med at finde ud af hvordan man kan redde det fra at gå under. Bekymringer, der fuldstændig stjæler opmærksomheden fra det liv, der rent faktisk ligger for vore fødder og venter på, at vi skal leve det! Amen.

Peter Søgaard

Sneum-Tjæreborg sogne

Salmer:

743, 52, 173, 36, 473, 217